

Udskriftsdato: 15. december 2025

2022/2 BSF 5 (Gældende)

**Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af en uvildig
advokatvurdering af, om der er juridisk grundlag for, at en eller flere af de
i Minkkommissionens beretning involverede ministre tiltales ved Rigsretten**

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 8. december 2022 af Pernille Vermund (NB), Kim Edberg Andersen (NB), Peter Seier Christensen (NB), Lars Boje Mathiesen (NB) og Mikkel Bjørn Sørensen (NB)

Forslag til folketingsbeslutning

om iværksættelse af en uvildig advokatvurdering af, om der er juridisk grundlag for, at en eller flere af de i Minkkommissionens beretning involverede ministre tiltales ved Rigsretten

Folketinget beslutter at iværksætte en uvildig advokatvurdering af, om der er juridisk grundlag for, at en eller flere af de i Minkkommissionens beretning involverede ministre tiltales ved Rigsretten.

Bemærkninger til forslaget

Det er forslagsstillernes holdning, at minksagen ikke kan få en værdig afslutning, uden at det efterprøves, om der er juridisk grundlag for, at en eller flere af de i Minkkommissionens beretning involverede ministre tildales ved Rigsretten.

Det faldt uden for Minkkommissionens kompetence at tage stilling til muligt retligt ministeransvar. På det område er Folketinget enekompetent til at rejse tiltale, og Rigsretten enekompetent til at dømme.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt tiltale bør rejses, er det forslagsstillernes holdning, at ingen af de juridiske bidrag, der er bragt på banen, kan træde i stedet for en uvildig advokatvurdering bestilt af Folketinget som den, der blev foretaget på baggrund af Instrukskommissionens beretning.

For så vidt angår den advokatvurdering om minksagen, som Nye Borgerlige tog initiativet til, står det klart, at den ikke nyder anerkendelse alene grundet opdragsgiveren, selv om ingen har kunnet pege på faglige mangler.

For så vidt angår den retlige vurdering af statsminister Mette Frederiksens ansvar i minksagen, som er udarbejdet af tre danske professorer, jf. Udvalget for Forretningsordenen, alm. del – bilag 2, folketingsåret 2022-23, 2. samling, er det forslagsstillernes holdning, at notatet ikke er udtryk for et uvildigt stykke arbejde.

For det første bør de tre professorer betragtes som inhabile. Som det påpeges af lektor, dr.jur. Rasmus Grønved Nielsen i kronikken »Lektor i jura: Mink-vurderingen forplumrer mere, end den oplyser« i Politiken.dk den 16. november 2022, har de tre tidligt i forløbet peget på, at Mette Frederiksen er uskyldig, hvorfor de efter gængse standarder har gjort sig selv inhabile.

Som det påpeges samme sted, ville de tre professorer ikke kunne være blevet udpeget til dommere i sagen, selv forud for offentliggørelsen af notatet, på baggrund af deres tidlige udmeldinger i sagen. Der er dermed ikke på nogen måde tale om en uvildig undersøgelse, uanset at medierne har brugt udtrykket »uvildig«.

Hertil kommer, at i hvert fald den ene af de tre professorer selv var af den overbevisning, at notatet var politisk motiveret. Således udtalte medforfatter Jørgen Albæk Jensen til Jyllands-Posten bl.a.: »Vi håber at kunne få overbevist i hvert fald nogle af de borgerlige partier om, at der ikke er noget at komme efter, så man kunne tage det punkt ud af regeringsforhandlingerne«, jf. artiklen »Jurister har vurderet minksagens centrale spørgsmål på ny« den 8. november 2022. Det skal her tilføjes, at de to andre medforfattere efterfølgende tog afstand fra Jørgen Albæk Jensens udmelding, men tilbage står, at i hvert fald en af de tre forfattere var overbevist om, at notatets formål var af politisk art.

Ydermere kan der stilles en række spørgsmål til de tre professorers juridiske tilgang. På trods af fraværet af retspraksis og modstridende holdninger fra andre er notatet stort set blottet for de generelle forbehold. Det bemærkes herved, at Minkkommissionens beretning også er udtryk for et opdrag, der var afgrænset af det daværende politiske flertal. Beretningen er begrænset, og den dækker ikke alle spørgsmål, særlig i forhold til de begivenheder, der indtrådte mellem presse mødet den 4. november 2020 og den 29. december 2020, hvor minkloven trådte i kraft. F.eks. tages der ikke – som i den advokatvurdering, som Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen lod foretage på baggrund af Instrukskommissionens beretning, jf. Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen, alm. del – bilag 9, folketingsåret 2020-21 – forbehold for, at der kan komme nye beviser frem, og at Rigsretten kan foretage en anden bevisvurdering, end Minkkommissionen havde mulighed for.

Endelig er det en rimelig og saglig kritik, at de tre professorer tillægger den statsretlige rollefordeling mellem ministre og embedsmænd for stor vægt. Det harmonerer efter forslagsstillernes opfattelse bedst

med ministeransvarlighedsloven, at en minister kan have en konkret anledning til at spørge til hjemmel, navnlig hvor der tages en uforudset og ubehandlet beslutning, som embedsværket ikke har lagt op til. Med andre ord er det ikke givet, at embedsværket i så væsentlig grad, som de tre professorer lægger til grund, skal bære ethvert ansvar for hjemmelsproblematikker. Som professor i jura Lasse Lund Madsen i detaljer har redegjort for i artiklen »Juraprofessor har brugt sommeren på at granske minksagen. Nu åbner han den på ny: »Sad jeg med sagen nu, ville jeg hælde til en domfældelse« i Berlingske.dk den 20. august 2022, understøtter den strafferetlige retspraksis, at beslutningstagere kan ifalde ansvar for manglende undersøgelse af hjemmel. Endelig fører de tre professorers tilgang til, at det bliver vanskeligt at forestille sig et konkret eksempel, hvor der kan foreligge grov uagtsomhed, mens ministeransvarlighedsloven netop fastslår, at groft uagtsom tilsidesættelse af en ministers pligter er strafbar.

Konsekvensen af, at der ikke foretages en uvildig advokatvurdering, vil efter forslagsstillernes holdning være, at tilliden til politikerne svækkes. Der er ikke saglige eller økonomiske grunde til at undlade en advokatvurdering, men undladelse kan til evig tid fortolkes som udtryk for, at magten ikke vil undersøge sig selv. Hvis der ikke er noget at komme efter, bør det fastslås ved en uvildig advokatvurdering.

Det er desuden af generel interesse at få prøvet spørgsmål om ministres adfærd, herunder at afdække, hvor grænserne for magthaverne og embedsværkets handlinger og undladelser går i spørgsmål, der har vidtrækkende konsekvenser for borgerne, og som i denne sag har kostet skatteyderne milliarder af kroner.

Bl.a. på ovenstående baggrund er det forslagsstillernes holdning, at det eneste rigtige og værdige er, at Folketinget påtager sig at igangsætte en uvildig advokatvurdering af Minkkommissionens beretning og de involverede ministres retlige ansvar.

Det forudsættes naturligvis, at indhentningen og den efterfølgende behandling af advokatvurderingen i Folketinget sker under samme vilkår med hensyn til sikring af de involverede ministres retssikkerhed, som fandt anvendelse i forbindelse med advokatvurderingen efter Instrukskommissionens beretning, jf. kapitel XVIII og XIX i Folketingets forretningsorden. Det forudsættes endvidere, at den nærmere tilrettelæggelse vil kunne drøftes under udvalgsbehandlingen af forslaget.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Vermund (NB):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af en uvildig advokatvurdering af, om der er juridisk grundlag for, at en eller flere af de i Minkkommissionens beretning involverede ministre tiltales ved Rigsretten.

(Beslutningsforslag nr. B 5)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.